

věci slouží jen jeho pohodlí a že proto nejsou k provozu jeho živnosti nezbytné. Novým doslovem řečeného zákonného ustanovení byl podstatně rozšířen okruh předmětů vyňatých z exekuce. Kdežto dříve nemohly býti zabaveny »předměty potřebné k osobnímu vykonávání zaměstnání«, jsou nyní prohlášeny za nezabavitelné všechny věci, potřebné k osobnímu »dalšímu výkonu výdělečné činnosti«. Podle motivů měla novým doslovem býti zákonná ochrana rozšířena z předmětů nezbytně nutných na předměty, jichž jest potřebí k vyplácejícímu se, ostatním poměrům živnostníka odpovídajícímu provozu. Živnostníku nemá býti exekucí odňata možnost, by dále provozoval svou živnost v dosavadním rozsahu, a tak, jak jest dnes v drobné živnosti třeba, by zůstala schopna soutěže. Tyto předpoklady jsou tu i v tomto případě. Používá-li dlužník při získání objednávek na vesnicích kola, nehoví tím svému pohodlí, nýbrž umožňuje si tím levnější a vydatnější provoz své živnosti a, používá-li ke svým písemným pracím za nedělního pobytu doma psacího stroje a k němu náležejícího stolku, nelze ani v tom shledávati pohodlí nebo přepych, nýbrž jest to opět jen vhodný a podle nynějších poměrů obvyklý prostředek k urychlení jeho nezbytné obchodní činnosti. Jest zřejmo, že, kdyby byly zabavené předměty exekučním prodejem povinnému odňaty, utrpěl by provoz jeho živnosti újmu a že by povinný živnost, v tom rozsahu, v němž ji pomocí zabavených předmětů provozuje, dále provozovati nemohl a že by tím také výnosnost jeho živnosti mohla valně trpěti. Rekursní soud tudíž právem vyslovil, že se exekuce ohledně řečených svršků zrušuje z důvodu § 251 čís. 6 ex. ř.

Čís. 8935.

Zaručil-li se kdo za bankovního úředníka, že dodrží ujednání s bankou o náhradě dlužného salda, s podmínkou, že banka podrží úředníka ve svých službách, dokud nebude jeho dluh smluvenými srážkami z platu nebo jinak zapraven, a že ručitel ručí bance pro případ, že ke zrušení služebního poměru došlo z viny úředníkovy nebo z příčin spočívajících v jeho osobě, zaniklo rukojemství, propustila-li banka úředníka, ježto o jejím jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení, následkem čehož byla nucena obmeziti obchodování a propustiti větší část zaměstnanců.

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Rv I 1285/28.)

Syn žalobcův Jan S. byl úředníkem žalované banky. Když se pustil do bursovních spekulací a banka mu pohrozila propuštěním, nezaplátí-li dlužné saldo, zaručil se zaň žalobce pod podmínkou, že Jan S. zůstane ve službách banky, a složil u banky 20.000 Kč, jež byly uloženy na vkladní knížce. Když byl pak Jan S. žalovanou bankou propuštěn vzhledem k restrikci úřednictva, domáhal se žalobce na bance vydání vkladní knížky. Žalovaná banka namítla najmě, že vzhledem k tomu, že bylo o jejím jmění zahájeno vyrovnací řízení, jest žalobce oprávněn žádati jen kvotu z 20.000 Kč, nikoliv však vydání vkladní knížky na celý peníz. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto

d ů v o d ů: První soud zjistil, že žalobce při záručním prohlášení ze dne 16. ledna 1923 byl veden úmyslem chrániti svého syna Jana S-a před trestním stíháním a před ztrátou místa. V tomto prohlášení jest jen zmínka o tom, že žalobce za svého syna Jana S-a jen s tou podmínkou ručí, když zůstane ve službách žalované. Není tedy v tomto prohlášení řečeno, co se má státi, kdyby Jan S. dobrovolně ze služeb žalované vystoupil anebo kdyby žalovaná ho ve službách nemohla ponechat. Jelikož záruční prohlášení není zcela určité a úplné, bylo zkoumati vůli stran podle čl. 278 obch. zák. po případě §§ 914, 915 obč. zák. Při jednání o převzetí ručení, na něž se žalobce sám odvolává a jehož obsah v návrhu k listině o zřízení kauční hypoteky byl přivzat, zavázal se žalobce, že ručení bude ihned splatné, kdyby proti žalobci byla vedena exekuce anebo kdyby se ocitl v úpadku nebo ve vyrovnání, když syn jeho dobrovolně ze služby odejde nebo z ní bude podle § 27 zák. o obch. pomocnících propuštěn. Na případ úpadku nebo vyrovnání žalované strany není vzat zřetel. Z dopisu ze dne 16. ledna 1923 a z výpovědi svědků vychází najevo, že Jan S. chtěl ze svých příjmů krýti svůj dluh u žalované 40.000 Kč. Z toho vyplývá, že i žalovaná měla na tom zájem, by Jan S. přes to, že ji svými spekulacemi poškodil, zůstal u ní ve službách, by svůj dluh mohl postupně odpracovati; proto bylo prohlášeno v záruční listině jeho vystoupení ze služby jako propadnutí garancie. Je nesporno, že žalovaná na Jana S-a neučinila trestní oznámení. Jest nyní dále vyšetřiti, zda žalovaná propuštěním Jana S-a dnem 1. ledna 1924 ztratila záruku. Z vyrovnacích spisů lze seznati, že Jan S. byl přeložen z filiálky Z. k filiálce do L., že žalovaná po zahájení vyrovnacího řízení dne 3. června 1924 svou bankovní činnost úplně zastavila až do počátku ledna 1924 zavřela všechny filiálky až na filiálku v T. a všecken personál omezila na devět osob. Propuštění Jana S-a po zrušení filiálky v L. nestalo se podle toho se strany žalované spontanně, nýbrž bylo způsobeno vyrovnacím řízením. Propuštění Jana S-a znamenalo škodu i pro žalovanou, neboť byla jí tím vzata možnost krýti S-ovu škodu jeho platem. Z vyrovnacích spisů vyplývá, že nepříznivý stav jmění žalované banky z největší části jest odvoditi z jednání jejích zaměstnanců, mezi nimi též z jednání Jana S-a jako vedoucího filiálky v Z. Nemůže proto býti propuštění Jana S-a vytýkáno žalované a rovněž nemůže býti jím dán podnět, by žalobce byl osvobozen od záruky pro vinu žalované, musí naopak — uváží-li se všechny okolnosti — býti vůle stran vyložena v tom smyslu, že i případ úpadku nebo vyrovnání žalované může býti pokládán za důvodnou příčinu, by Jan S. byl propuštěn při zastavení provozu, a že toto nutně nastavší propuštění nemělo v zápětí osvobození žalobce od rukojemství. Právem tudíž zamítl první soud žalobu.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

D ů v o d y:

Otázka, co pohnulo žalobce k převzetí záruky, nemá pro posouzení rozsahu jeho závazku podstatného významu. Podle § 901 obč. zák. jest

rozeznávají mezi pohnutkou a obsahem smlouvy, mezi příčinami, které vedly ke smlouvě, a výslovně neb nepřímou (§ 863 obč. zák.) projevenou vůlí stran, jež určuje objem smluvních závazků. Nebyla-li pohnutka učiněna výslovně smluvní podmínkou, nemá právního významu. Žalobce zaručil se za syna do výše 20.000 Kč písemně pod podmínkou »dass Herr Hans S. nach wie vor in den Diensten der Bank verbleibt«. O závazku banky upustiti od trestního oznámení není v podmínce zmínky, ač lze připustiti, že jest v ní obsažen. Pro výklad podmínky jsou rozhodné pro nedostatek předběžného vzájemného jednání výhradně okolnosti, za nichž k ní došlo. Syn žalobcův dopustil se jako úředník žalované banky nesprávností, pro které mu hrozilo trestní stíhání, a byl povinen nahraditi bance škodu. Byl, jak žalovaná strana sama udává, úplně nemajetný a hrozilo mu pro případ propuštění ze služeb banky nebezpečí, že neobdrží jiné místo, takže bylo pochybné, zda bude kdy s to, by bance nahradil škodu. Nabídl bance, že, bude-li ponechán v jejích službách, uhradí škodu srážkami ze svých služebních požitků a opatří ručitele, načež banka jeho nabídku přijala. Na žádost synovu zaručil se žalobce způsobem již udaným, Při objektivním posouzení podmínky a při výkladu podle pravidel poctivého styku (§§ 914, 863 obč. zák.) nemůže býti o jejím významu pochybností. Banka měla býti zajištěna proti porušení úmluvy synem žalobcovým, neboť mohla se hojiti v tom případě na žalobci. Měl býti však chráněn i žalobce, poněvadž banka byla povinna umožniti synovi podržením ho ve svých službách, by sám splatil svůj dluh, takže by na ručitele nedošlo. Žalobce zaručil se nikoliv za dluh, nýbrž za syna, že dodrží ujednání s bankou o náhradě. Záruka byla vázána podmínkou, že banka podrží jeho syna ve svých službách, dokud jeho dluh nebude smluvenými srážkami z platu nebo jinak zaplacen, žalobce ručil zase bance pro případ, že by ke zrušení synova služebního poměru došlo z viny synovy neb z příčin spočívajících v jeho osobě. Vyhovovalo tudíž poctivému výkladu smlouvy, když v listině o zamýšleném knihovním zajištění záruky bylo řečeno, že záruka propadne, kdyby syn žalobcův odešel ze služeb banky na vlastní přání nebo byl propuštěn podle § 27 zák. o obch. pom., ale přiči se mu, když banka ze slov »nach wie vor« dovozuje, že směla žalobcova syna vypověděti na čtvrt roku bez újmy práva hojiti se na ručiteli. Tím jest objektivní výklad podmínky podle pravidel cti a víry vyčerpán. Ani podle § 914 obč. zák. ani podle § 863 obč. zák. nelze ji vyložit tak, jak ji vykládají banka a nižší soudy, totiž že případ žalobcova ručení nastal také, když se bance další podržení jeho syna ve službě stalo nemožným, protože bylo o jejím jmění zahájeno vyrovnací řízení a byla nucena omeziti obchodování a propustiti větší část zaměstnanců. Jest zbytečné uvažovati o tom, zda by byl žalobce převzal rukojemský závazek i pro tento případ, kdyby to banka byla předem od něho požadovala, ano jest jisto, že to banka od něho nežádala, že se k tomu výslovně nezávázal, a že jeho zaručující prohlášení takto vyloženo býti nemůže, neb aspoň — což dostačuje — vyloženo býti nemusí. Obsah žalobcova závazku musí býti posouzen podle pravidla § 1353 obč. zák., že ruko-

jemství nemůže býti dále rozšiřováno, než rukojmí výslovně prohlásil, tedy že pro nedostatek potřebného zvláštního prohlášení zaniklo rukojemství žalobcovo tím, že jeho syn byl propuštěn ze služeb banky z příčin nespočívajících v jeho osobě. K témuž výsledku vede použití vykládacího pravidla § 915 obč. zák., že v pochybných případech pokládá se při smlouvách, zavazujících jenom jednu stranu, za to, že si zavázaný chtěl uložiti břemeno spíše lehčí nežli těžší, neboť v poměru k bance bylo převzetí rukojemství žalobcova smlouvou bezúplatnou. Proti žalované bance svědčí konečně i předpis § 1311 obč. zák., že nahodilou škodu nese ten, v jehož osobě nebo jmění se přihodila. Vyrovnací řízení a nutnost propustiti úřednictvo přihodily se ve jmění žalované banky, proto postihuje škoda vzniklá tím, že žalobcovu synu se stalo další placení náhrady z důchodů bankou mu vyplácených nemožným, ji samu. K přesunutí jejímu na žalobce není zákonného ani smluvního důvodu.

Čís. 8936.

Třebas odvolací soud uznal ve smyslu § 488 c. ř. s. na doplnění průvodního řízení opakováním důkazů v první stolici již provedených, nelze přihlídnouti ke skutečnostem, nastavším po vynesení rozsudku prvního soudu do vynesení rozsudku odvolacího soudu.

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Rv I 1802/28.)

Žalovaný vedl k vydobytí peněžité pohledávky proti Františku H-ovi exekuci na movitosti. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že zabavené předměty jsou příslušenstvím parní pily a kanceláře Františka H. a že jest tudíž podle § 252 ex. ř. na ně nepřipustnou samostatná exekuce. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce procesního práva napadá žalovaný názor soudu odvolacího, že skutečnosti za sporu nastalé (vyhoření pily v roce 1928 a prodej strojů jako věcí movitých) na váhu nepadají, poněvadž všechny tyto skutečnosti nastaly po vynesení rozsudku v první stolici, kdežto podle jeho názoru v souzeném případě ohledně těchto otázek není rozhodnou doba vynesení rozsudku v první stolici, nýbrž doba vynesení napadeného rozsudku, jelikož prý tento rozsudek v tomto případě jest vlastně rozsudkem první stolice. K vývodům dovolatelovým jest přisvědčiti jen, pokud skutečně jde o rozsudek soudu první stolice. Napadený